

Teroristické útoky v Bruselu

22.3.2016 ČRo Radiožurnál str. 1 12:08 Ozvěny dne - publicistika

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Nejméně 20 mrtvých si vyžádaly exploze v **Bruselu**. Výbuch otřásl halou **letiště** a další zasáhl soupravu metra nedaleko sídla evropských institucí. V **Belgii** platí nejvyšší stupeň **teroristické** hrozby. Veřejná doprava se zastavila. Ondřej Houska, zpravodaj **Českého** rozhlasu v **Bruselu** je teď s námi ve spojení. Ondřeji, dobrý den.

Ondřej HOUSKA, redaktor

Dobrý den.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Je už potvrzené, že útočili **teroristé**?

Ondřej HOUSKA, redaktor

Ano, to už **belgičtí** vyšetřovatelé, také **belgický** premiér Charles Michel potvrdili. Z těch dvou výbuchů na **bruselském letišti** nejmíň jeden podle nich byl dílem sebevražedného atentátníka a i následná exploze ve stanici metra Maelbeek byla **teroristickým útokem**.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Jak to teď vypadá, jaká je situace v **Bruselu**? Můžeme si to trochu popsat?

Ondřej HOUSKA, redaktor

Když budu mluvit o obětech na životech, tak **belgický**, nebo **bruselský** dopravní podnik potvrdil 15 mrtvých v soupravě metra, kde došlo k výbuchu. Viděl jsem fotografie, záběry, to by byl skutečně zázrak, bohužel musíme to takto říct, kdyby tam mrtví nebyli. Podobná situace je na **bruselském letišti**. Tam se údaje zatím liší. Některé zdroje, mám tím na mysli **belgické** vyšetřovatele a **záchranáře**, mluví o 11, jiné o 13, jiné o víc 20 mrtvých. Každopádně **belgický generální** prokurátor před malou chvílí na **tiskové konferenci** celkem pochopitelně prohlásil, že jakékoliv bližší údaje zatím nemá smysl zveřejňovat, protože je podle dosavadních údajů nejmíň 90 zraněných a řada z nich těžce.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Ale měla jsem spíš na mysli, jaká je atmosféra v ulicích **Bruselu**? Samozřejmě lidé mají nepochybně strach.

Ondřej HOUSKA, redaktor

Celá ta oblast je uzavřena, mám tím na mysli oblast kolem stanice metra Maelbeek, takže do její bezprostřední blízkosti se nelze dostat, v okolí jsou lidé, kteří, pokud je to nějakým způsobem možné, jdou za svou prací, nebo za svými nákupy a podobně. Každopádně lidí v ulicích je minimum. **Belgické** úřady už lidi vyzvaly, aby zůstali raději doma, přímo na pracovišti, platí to i o dětech, které jsou zavřené ve školách a školkách, není možné se dostat ven, nikdo ani nemůže do těchto objektů. Takže ta atmosféra připomíná polovinu listopadu, kdy tady taky byl vyhlášen nejvyšší stupeň **teroristické** hrozby a připomínalo to tady mrtvé město.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Je ochromena i práce evropských institucí, předpokládám v tuto chvíli.

Ondřej HOUSKA, redaktor

Rada **Evropské unie**, což je budova naproti Evropské komisi sdružující členské země, ta zrušila všechny dnešní **schůzky**, co se týče sídla Evropské komise, to je uzavřené, lidem se nedoporučuje vycházet, ale práce tam pokračuje dál. Samozřejmě ne stoprocentně. Například dnes tady měl být na návštěvě francouzský premiér Manuel Valls, ta je samozřejmě zrušená.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Člověk si říká, proč právě **Belgie**, proč právě v této zemi je v poslední době terorismus tak velkou hrozbou?

Ondřej HOUSKA, redaktor

Upřímně řečeno, není to nic překvapivého. Každý, kdo tady žije asi tak trochu v koutku duše počítal s tím, že dřív nebo později tady k **teroristickému útoku** dojde. **Belgie** nemá vůbec zkušenosti s takovým spektakulárními rozsáhlými **teroristickými útoky**, a to ani z minulosti, kdy v Evropě v řadě západních zemí útočily různé pravicové nebo levicové radikální skupiny, ale v posledních **letech** je ta hrozba opravdu mimořádná. Vlastně za poslední rok a půl nebo dva roky, včetně toho dnešního **útku**, se občané **Belgie** pokusili, jestli dobře počítám takhle narychlo, už o 7 **teroristických útoků**, ať už v **Belgii** nebo právě ve Francii. Víme, že stopy pařížských **útoků** vedou do značné míry do **Belgie**. **Belgie** má totiž obrovský problém s radikalizací části muslimské populace. Zhruba 500 **belgických** občanů islámské víry odešlo bojovat jako radikálové do Sýrie. Europoslanec Tomáš Zdechovský v našem vysílání mluvil o radikálních mešitách. **Belgický** stát má dokonce smlouvu se Saúdskou Arábií, která umožňuje radikálním vahábistům v hlavní **bruselské** mešitě, která pro představu je možná 200 metrů od sídla Evropské komise, bez jakékoliv **kontroly** kázat.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Ondřej Houska, zpravodaj **Českého** rozhlasu v **Bruselu**. Děkuju. Na shledanou.

Ondřej HOUSKA, redaktor

Na slyšenou.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Ministerstvo zahraničí vyzývá **české** občany, aby odložili veškeré cesty do **Bruselu**. Doporučuje také, aby zvážili cestu do dalších částí **Belgie**. V tuto chvíli jednájí **české bezpečnostní složky** s premiérem na Úřadu vlády. Naším dalším hostem je Tomáš Prouza, státní tajemník pro evropské záležitosti. Dobrý den.

Tomáš PROUZA, státní tajemník pro evropské záležitosti

Dobrý den.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

O čem svědčí ta výzva **ministerstva** zahraničí, že situace je velmi vážná?

Tomáš PROUZA, státní tajemník pro evropské záležitosti

Svědčí o tom, že situace je velmi vážná, ale je to taky snaha nekomplikovat **belgickým** úřadům situaci. Samozřejmě každá návštěva, každá cesta zvyšuje možný počet obětí. Není jasné, jak teď bude reagovat i **belgická** vláda. Vlastně ty **útoky** jsou tak rozsáhlé, že to bude vyžadovat hodně velkou a hodně silnou reakci. Zároveň musím po těch zkušenostech, které máme už od loňského podzimu, tak **belgická** policie bude muset napřít všechny síly o to, aby dokázala efektivně zasáhnout. Není zdaleka jasné, že tu situaci má pod **kontrolou**.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Co se čeká od té **schůzky**, která právě teď je na Úřadu vlády? S premiérem jednají zástupci třeba **ministerstva** vnitra, **ministerstva** zahraničí. Přinese to zvýšená **bezpečnostní opatření** pro **Česko** také?

Tomáš PROUZA, státní tajemník pro evropské záležitosti

My už jsme zvedli **bezpečnostní opatření** na všech **mezinárodních letištích České republiky**, výrazně jsme navýšili přítomnost policie v pražském metru. Ta **schůzka** bude teď především o tom říct si, nasdílet ty informace, které kdo má, protože ty **útoky** jsou velmi čerstvé a říci, co by měla být teď ta rychlá **česká** odpověď, jestli to bude jenom právě o **letištích** a o hromadné dopravě. A před tím bodem, kterým bude také výměna informací a protože řada těch **útoků** a řada **teroristů** /nesrozumitelné/ využije nejenom v **Belgii**. A pokud se něco začlo měnit našťástí v posledních měsících, tak je to právě mnohem lepší výměna informací mezi **bezpečnostními složkami**.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Hrozí **Česku** nebezpečí?

Tomáš PROUZA, státní tajemník pro evropské záležitosti

Já si myslím, že ne. V tu chvíli, ty **útoky** v **Belgii** byly možná i reakcí na zatčení jednoho z nejhledanějších **teroristů** v Evropě. Myslím si, že to je prostě snaha o rychlou pomstu a ukázat, že ani tím spektakulárním zásahem v **Bruselu** to nevyřešilo ten problém. A myslím si, že je důležité i to, že **Brusel** je symbolem Evropy a proto se ty **útoky** soustředí právě na **Brusel**.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Jak by měla teď **Evropská unie** postupovat v boji proti **teroristům**?

Tomáš PROUZA, státní tajemník pro evropské záležitosti

Tam si musíme jednoznačně přitvrdit. Prostě je vidět, že některé země nezvládají boj s radikalizací mládeže. To, co zmínil Ondřej Houska, je myslím si, že velmi varovný příklad. Jsou země, jak je třeba Anglie, která vyhošťuje radikální imámy, nedopustí, aby někdo v mešitách tvrdě kázal proti Evropě a vyzýval k džihádu. Myslím, že v tomhle tom budeme muset být mnohem drsnější než jsme byli a vzít si příklad právě ze zemí, jako je Británie, která si netrpí to, aby někdo aktivně bojoval proti zemi, ve které žije.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Dobře. Tak to je jedno opatření. Nějaká další? Protože my samozřejmě víme, že v **Belgii** už po těch **teroristických útocích** v Paříži platila mimořádná **bezpečnostní opatření**. Přesto tam k něčemu takovému dojde. Tak kde dělá **Evropská unie** chybu?

Tomáš PROUZA, státní tajemník pro evropské záležitosti

To zase mi není upřímně říkat, na druhou stranu nikdy nelze zabránit všem **útokům**. To, co je důležité v **Belgii**, je znovu se podívat na ty čtvrti, kde dneska žije řada radikálních muslimů a zlepšit tam policejní a výzvědnou práci. Protože jsou věci, na které můžeme být trochu připravenější. Ale jak říkám, není, nemáme stoprocentní garanci, že zabráníme každému **útoku**.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Tomáš Prouza, státní tajemník pro evropské záležitosti. Děkuju. Na shledanou.

Tomáš PROUZA, státní tajemník pro evropské záležitosti

Díky moc a na shledanou.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

A dalším hostem je Lukáš Dyčka, **bezpečnostní analytik z Univerzity obrany**. Hezký den i vám.

Lukáš DYČKA, **bezpečnostní analytik, Univerzita obrany**

Dobrý den.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

I vy vidíte souvislost mezi dnešními **útoky v Bruselu** a zatčením **teroristy** Abdeslama před pár dny?

Lukáš DYČKA, **bezpečnostní analytik, Univerzita obrany**

Já s tím přesně takhle souhlasím. Já si myslím, že to je ta hlavní spojitost. Koneckonců **belgický ministr** vnitra před pár dny prohlásil, že zaprvé Abdeslam spolupracuje, zadruhé z jeho výpovědí vyplynulo, že on založil několik **teroristických** buněk a měl celou řadu spolupracovníků, které se zatím nepodařilo chytit a já si v téhle té situaci myslím, že tohle je snaha zaprvé těch spolupracovníků pomstít jeho chycení a zadruhé provést **teroristický** akt rychleji než je bude moct **belgická** policie na základě výpovědí jejich komplice nějakým způsobem chytit.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Na druhou stranu ale, nesvědčí to také o určitém selhání těch **bezpečnostních složek**? Když **belgický ministr** vnitra, jak jste říkal, varuje už o víkendu, že to může vyvolat odvetný **útok** a v úterý něco takového přijde. Tak přece jen, nese... nes... neselhaly bezpečnostní složky v tomto směru?

Lukáš DYČKA, **bezpečnostní analytik, Univerzita obrany**

Do jisté míry bezpochyby. Je to zvláštní, že ve chvíli, kdy tuhle informaci máte, tak se povede takový **útok** vůbec provést. A tam určitě došlo k nějaké chybě v komunikaci. Já si netroufám zatím říct, k jak velké. Každopádně já si myslím, že ta **bezpečnostní opatření** jsou poměrně tvrdá a poměrně silná, ale jak se zdá, tak několik dalších **útoků**, několik bomb, které nevybuchly, se podařilo zachytit. Takže ta, ta úspěšnost bude asi smíšená. Neřekl bych, že už selhávají úplně, není to tak zlé, jak se zdá.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Tak to je zvláštní, že to říkáte, když tady mluvíme na jednu stranu o **útoku**, na druhou, na druhé straně vy říkáte, že ty **bezpečnostní složky** až tak moc neselhávají. Tak o čem to svědčí? O tom, že **teroristé** jsou mimořádně šikovní?

Lukáš DYČKA, **bezpečnostní analytik, Univerzita obrany**

Určitě jsou. Myslím, že není dobré je podceňovat. A je dobré si naopak uvědomit, že **teroristický útok** jsou vždycky dvě věci. Zaprvé je to ten výbuch, nebo **střelba** samotná, v tomto případě výbuch, ale potom je to také ta mediální kampaň, která přijde. A zatímco ten výbuch provedou **teroristé**, tak tu mediální kampaň, tu interpretaci, to, co následuje potom, to už si děláme my samotní a tady bych se trošku zaměřil do vlastních řad. Nebýt přehnaně kritický, zdůrazňovat také věci, které mohou fungovat a já si myslím, že těch je celá řada.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Ale neříkáte, že se o tom nemá informovat?

Lukáš DYČKA, **bezpečnostní analytik, Univerzita obrany**

Informovat jistě, ale možná ne zcela hystericky.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Kdo podle vás může za tím **útokem** stát?

Lukáš DYČKA, **bezpečnostní analytik, Univerzita obrany**

Tady bych to viděl na samozřejmě Islámský stát, na který byl navázaný koneckonců i Abdeslam. To znamená jeho komplicové budou nejspíše také a zase bych tam viděl určitou, řekněme zoufalost Islámského státu. Ve chvíli, kdy on ztrácí území pod nohama každým dnem na bojišti v Sýrii a v **Iráku**, tak v podstatě **teroristické útoky** jsou už jednou z mála zbývajících **taktik**, která funguje, kterou on má, on má ve svých rukou. Takže byť říkám, je to velice tragická situace, tak tam vidím jiskřičku naděje v tom, že, že to vlastně ukazuje na slábnutí Islámského státu jako takového.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Lukáš Dyčka, **bezpečnostní analytik z Univerzity obrany** byl také hostem Radiožurnálu a **Českého** rozhlasu Plus. Děkuju. Na shledanou.

Lukáš DYČKA, **bezpečnostní analytik, Univerzita obrany**

Děkuju. Na shledanou.